

Силабус дисципліни

МІЖНАРОДНІ БІРЖОВІ РИНКИ

Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)
Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійна програма «Міжнародний Бізнес»
Дисципліна обов'язкова
Однорідність аудиторії – не важлива
Академічний рік: 3
Семестр: 6

Кількість кредитів ECTS: 6 (150 годин)
Мова викладання: українська

Керівник курсу

СОХАЦЬКА Олена Миколаївна

Доктор економічних наук, професор ,

професор кафедри міжнародних економічних відносин
Навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. імені
Б. Д. Гаврилишина

Сфера наукових інтересів: міжнародні економічні відносини,
міжнародні біржові ринки, фінансовий інжиніринг, міжнародні
енергетичні ринки, зовнішньоекономічна політика країн світу та
України

Контактна інформація: o.sokhatska@tneu.edu.ua,
sokhatskaolena@gmail.com Телефон: (067)2518354

Опис дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародні біржові ринки» є опанування технологіями укладання біржових спекулятивних та хеджевих угод, системою маржевої торгівлі, прийомами та методами фундаментального та технічного аналізу біржових цін та курсів.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тематика занять	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Суть біржі та її економічна природа.	Знати роль та місце біржі в економіці, вміти пояснити: суть терміну „біржа” та його значення, поняття організованого ринку. Знати основні функції та характерні ознаки біржової торгівлі, а також види бірж, класифікацію біржових товарів, основні біржові товари та їх характеристику, Вміти розрізняти види біржових контрактів (форвард, ф'ючерс, опціон).	Тести, питання
2/	2.Еволюція біржової торгівлі	Знати історію становлення біржових ринків у світі та в Україні. Розуміти причини повільного становлення біржових ринків на теренах колишнього постсоціалістичного простору	Тести, презентація студентів

2./2	3 Біржовий товар	Знати основні групи біржових товарів: їх класифікацію, особливості укладання спотових контрактів	Кейси , задачі
4/	4. Сучасні міжнародні біржові ринки	Проводити аналіз ф'ючерсного контракту, знати основні риси ф'ючерсної торгівлі, орієнтуватися у новітніх тенденціях на міжнародних біржових ринках.	Кейси, задачі
2/	5. Основні теорії функціонування ф'ючерсних ринків	Знати основні теорії функціонування ф'ючерсних ринків, зокрема праці класиків, неокласиків, а також теорію фрактальності	опитування
2/	6. Концепція ціноутворення на ф'ючерсних ринках	Розуміти процес ціноутворення , зокрема ситуаціона ринку контанго і беквардейшн.	кейси
4/2	7. Фундаментальний аналіз біржових цін та курсів	Знати методи фундаментального аналізу на ринку товарів та капіталу та валюти	Кейси. демоверсії торгових операцій
4/2	8. Технічний аналіз ф'ючерсних цін	Вміти використовувати прийоми технічного аналізу та використовувати фігури розвороту тренду	Кейси, демоверсія торговельних систем
2/2	9. Учасники біржових операцій	Вивчити етапи створення товарної біржі, знати сутність брокерської та дилерської діяльності	опитування
2/2	10 Організація біржових торгів	Вивчити систему організації біржових торгів	кейси
2/2	11. Кліринг та система розрахунків за біржовими угодами	Вивчити сутність біржового клірингу та кільцевого методу обліку операцій	тестування
2/2	12. Процедура поставки за біржовими контрактами	Вивчити процедуру поставки за біржовими контрактами	Кейси, задачі
2/2	13. Електронний трейдинг – сучасна технологія біржової торгівлі.	Вивчити одну із демоверсій торгівлі на ринку FOREX	Пробна торгівля
2/	14. Державне регулювання біржової торгівлі	Вивчити вимоги до біржової торгівлі, що містить національне законодавство. Порівняти вітчизняне законодавство із зарубіжним.	опитування
2/2	15 Товарний ф'ючерсний контракт як інвестиційний інструмент біржового ринку	Вміти поводити аналіз котирувань товарних ф'ючерсів. Здійснювати розрахунки прибутковості/збитковості за операціями з товарними ф'ючерсами.	Тести, питання, задачі
2/2	16. Торговля опціонами	Знати суть опціону, здійснювати аналіз особливостей котирувань опціонних контрактів. Вміти проводити розрахунки прибутковості/збитковості за операціями з опціонами	кейси
2/2	17. Фінансові ф'ючерси	Вміти укладати ф'ючерсні контракти з фінансовими інструментами	кейси

2/2	18. Біржова спекуляція на ф'ючерських ринках	Вивчити основні технології здійснення біржової спекуляції	Задачі, кейси.
2/2	19. Хеджування цінкових та курсових ризиків за допомогою ф'ючерсної торгівлі.	Виявляти зв'язки між цінковими та курсовими ризиками економічної діяльності, на основі чого розробляти торгові стратегії хеджування за допомогою ф'ючерських контрактів.	Задачі, кейси.
2/	20. Перспективи становлення ф'ючерських ринків в Україні	Вміння аналізувати та передбачати подальший розвиток біржового ринку України	кейси
Всього 46/30			екзамен

Літературні джерела

1. Про товарні біржі. Закон України 1956-XII 05 від 08.2021 [1587-IX](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>
2. Господарський кодекс України 436-IV від 06.10.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Податковий кодекс України 2755-VI від 01.08.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
4. Цивільний кодекс України 435-IV від 28.10.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Про акціонерні товариства: Закон України 514-VI від 06.10.2021.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
6. Про банки і банківську діяльність: Закон України 2121-III, від 05.08.2021.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
7. Про державне регулювання ринку капіталів та організованих товарних ринків: Закон України 448/96-ВР від 05.08.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. Дата оновлення: 18.12.2017. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
9. Про інститути спільного інвестування: Закон України 5080-VI від 01.07.2021
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>
10. Про інвестиційну діяльність Закон України 1560-XII, від 01.07.2021
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів Закон України 738-IX від 19.06.2020
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-20#Text>
12. Про фінансовий лізинг Закон України 201-IX, від 04.02.2021
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>
13. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III. № 1349-IX від 19.03.2021, ВВР, 2021, № 24, ст.205 - вводиться в дію з 14.07.2021 № 1591-IX від 30.06.2021 – «Про платіжні послуги» вводиться в дію з 01.08.2022
14. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 № 738-IX від 19.06.2020 Із змінами, внесеними згідно із Законом № 1587-IX від 30.06.2021 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
15. Висновок до проєкту Закону України від 05.02.2018 № 7183 Про обіг криптовалюти в Україні <https://ips.ligazakon.net/document/XH5JJ00A?an=3>
16. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків. Електронний підручник. Тернопіль: ЗУНУ. 2022. 307с. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46103>

17. Біржова справа: Підручник за науковою редакцією О.М. Сохацької. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка. 3 видання (змінене та доповнене) THEУ:2014. 655с.
18. Енергетичні реалії Четвертої промислової революції. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків: моногр./ за науковою редакцією д.е.н., проф. А.І. Крисоватого та д.е.н., проф. Сохацької О.М. Тернопіль: Осадця Ю.В., 2018. 478с.
19. Iryna Bashynska, Olena Sokhatska, Tetiana Stepanova, Marina Malanchuk, Sergii Rybianets, Oksana Sobol. Modelling the Risks of International Trade Contracts International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE) ISSN: 2278-3075, Volume-8 Issue-11, September 2019. <https://www.ijitee.org/wp-content/uploads/papers/v8i11/K23130981119.pdf> (SCOPUS)
20. Олена Сохацька, Ольга Кухтин Сучасні тенденції віртуалізації світового фондового ринку. Вісник THEУ.№4. 2020. С.77-91 DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2020.04.077>
21. 5. Сохацька О.М. Глобальний біржовий ринок зерна: нові завдання України в умовах війни з Росією. Економіка і суспільство. 2022. №45 URL: <https://economyandsociety.in.ua/idex.php/journal/article/view/2004> DOI:10.32782/2022-45-95
22. Panasyuk V., Sokhatska O. Financial Instruments in the World in Ukraine: Accounting and Analytical Concepts. Socio-Economic and Management Concepts /Monograph. International Science Group. Boston (USA). 2021. P.18-27. DOI 10.46299/ISG.2021.MONO.ECON.I
23. Сохацька О.М. Біржі і війна: українські паралелі і український кейс. Інноваційна економіка. №4 (92). 2022 <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/963/1042>
24. Сохацька О.М. Панасюк В.М. Нова енергетична модель повоєнної України: розподілена генерація та біржовий ринок електроенергії Економічний аналіз. Vol. 32, №4 (2022). DOI:10.35774/econa <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/2856>
25. Robert A Jarrowand Introduction To Derivative Securities, Financial Markets, And Risk Management, An (Second Edition) (May 16, 2019) 772p.
26. Matthew F. Dixon, Igor Halperin, Paul Bilokon Machine Learning in Finance From Theory to Practice(eBook) Springer Nature Switzerland Chicago, Brookline, London. 2020. DOI.org/10.10007/978-3-030-41068-1
27. James Chen, Gordon Scott(2022) What Is a Commodities Exchange? How It Works and Types URL: <https://www.investopedia.com/terms/c/commoditiesexchange.asp>
28. Futures and Commodities Trading URL: <https://www.investopedia.com/futures-commodities-trading-4689669>
29. <https://www.cftc.gov/LawRegulation/CommodityExchangeAct/index.htm>
30. <https://www.londonstockexchange.com/>
31. NYSE: The New York Stock Exchange<https://www.nyse.com>
32. <https://www.cmegroup.com/>

Політика оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

- **Політика щодо дедалайнів і перескладання:** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватися в онлайн формі за погодженням з керівником курсу.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
20%	20%	20%	20%	5%	15%	40%
Поточний контроль	Модульний контроль	Поточний контроль	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оціненим не рідше ніж раз за два заняття. Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» при визначенні середнього арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком поточне оцінювання здійснюється під час консультацій, та шляхом виконання завдань в системі Moodle	Модульний контроль проводиться на 7 тижні навчання у системі Moodle у вигляді письмової роботи по 1-10 темах	Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оціненим не рідше ніж раз за два заняття. Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» при визначенні середнього арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком поточне оцінювання здійснюється під час консультацій, та шляхом виконання завдань в системі Moodle	Письмова робота Модульний контроль проводиться на 15 тижні навчання у системі Moodle у вигляді письмової роботи по 10-20 темах	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок за реферат з визначеного питання з переліку та їх презентацій. Оцінювання відбувається під час консультацій впродовж 2-14 тижнів навчання	Тестові завдання (5 тестів по 5 балів) max 25 балів. Теоретичне питання - max 25 балів. Задача max 50 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом